

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-144/20-J

Název	Základní škola a mateřská škola Čáslavice
Sídlo	675 24 Čáslavice 110
E-mail	blechazscaslavice@gmail.com
IČ	70 283 044
Identifikátor	600 122 115
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Blecha
Zřizovatel	Obec Čáslavice
Místo inspekční činnosti	Čáslavice 110
Termín inspekční činnosti	6.–11. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. a) získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy zapsané do školského rejstříku, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy,

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Čáslavice (dále škola) vykonává v souladu se zápisem ve školském rejstříku činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. V době inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo celkem 147 žáků, z toho 27 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Počet žáků ve školním roce 2019/2020 se mírně zvýšil oproti minulým školním rokům.

Dvoutřídní mateřská škola s celodenním provozem eviduje ve školní matrice 28 dětí. Z celkového počtu jsou 3 děti dvouleté, 10 dětí plní povinné předškolní vzdělávání a žádné dítě nemá speciální vzdělávací potřeby. V posledních třech letech celkový počet dětí mírně stoupal.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry se daří naplňovat částečně. Mezi úspěšné patří projekt Miniškoličky, který účelně připravuje děti z mateřské školy na vstup do základní školy. Zatím se nezdařilo začlenit do vzdělávání v základní škole badatelsky orientovanou výuku z důvodu nedostatku odborných učeben. Koncepční záměr, jenž se vztahuje k pestré nabídce zájmových činností, se daří plnit dlouhodobě. Strategickým cílem školy jsou mj. kvalitní vztahy se zákonnými zástupci, k čemuž vedou pestré aktivity školy. Např. se jedná o Tvořivé dílničky pro rodiče a děti, společné turistické výlety či návštěvy zákonných zástupců ve výuce.

Ředitel školy účelně delegoval kompetence na širší vedení a předmětové komise. Ředitel školy provádí kontrolní činnost mj. v podobě hospitací, následně tyto hospitace analyzuje a přijímá opatření ke zkvalitnění výuky. Přijatá opatření spolu s konkrétními pedagogy vyhodnocuje. Kontrolní činnost vykazuje dílčí nedostatky v ověřování účelnosti přijatých opatření.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s potřebami školy, zejména výuky a zvyšování odborných znalostí pedagogů. Mezi priority školy patří vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, logopedická prevence a rozvoj funkčních gramotností. Pedagogové absolvovali vzdělávání v oblasti inkluze. Aktivní přístup pedagogů v mateřské škole k sebevzdělávání se pozitivně projevil na celkové efektivitě vzdělávání. Vedení školy stanovilo kritéria hodnocení pro pedagogy. Tato kritéria jsou každoročně vyhodnocována, rovněž jsou přijímána opatření ke zjištěným skutečnostem.

V rámci zkvalitnění vzdělávání žáků v základní škole došlo např. k rekonstrukci cvičné kuchyně a rozšíření prostor pro keramickou dílnu. Tímto byla zvýšena názornost výuky.

Na vzdělávací proces navazuje aktuální spolupráce se zřizovatelem nejen v materiální oblasti, ale zároveň dochází k co nejužšímu propojování života školy se životem v obci (např. vítání občánků, dětský den, pálení čarodějnic, zpívání u vánočního stromu, Pohoda Vánoc, lyžařský zájezd, drakiáda a sportovní akce). Spolupráce probíhá efektivně i s místními podnikatelskými i nepodnikatelskými subjekty.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Základním rysem průběhu vzdělávání v mateřské škole byl vstřícný a respektující přístup pedagogických pracovníků k dětem a pozitivní atmosféra, která podporovala proces učení. Pedagogický proces byl založen na aktivní spoluúčasti dětí a jejich samostatném rozhodování.

Učitelky systematicky sledovaly vzdělávací pokroky každého dítěte a při plánování a realizaci vzdělávání zohledňovaly individuální potřeby dětí. Využívaly různé vzdělávací metody a formy, účelně děti aktivizovaly a podněcovaly k řešení problémových úloh. Cíleně zařazovaly prvky situačního učení. Při činnostech učitelky podporovaly úsilí dětí převážně individuální pochvalou, časté bylo i sebehodnocení a hodnocení druhých dětí. Zdařilé byly skupinové formy činností, při kterých měly děti možnost mezi sebou spolupracovat a využívat vlastní zkušenosti. Pozitivně lze hodnotit pravidelné zařazování aktivit spojených s přípravou na přechod dětí do základního vzdělávání.

V rámci předčtenářské gramotnosti učitelky utvářely, upevňovaly a procvičovaly dovednosti dětí související s přípravou na čtení a psaní. Prostřednictvím předčítání z knih obohacovaly paměť, myšlení a obrazotvornost dětí. Učitelky pravidelně každodenně zařazovaly jazykové chvílky s celou skupinou dětí jako součást logopedické prevence. Rozvoj jazykových dovedností u dětí s nerovnoměrným vývojem komunikačních schopností probíhal také formou individuální péče. Učitelky často inspirovaly děti k činnostem podporujícím rozvoj předmatematické gramotnosti pestrou nabídkou učebních pomůcek, konstruktivních her, hlavolamů a pracovních listů. Děti se učily orientovat v prostoru a na ploše, řešit problémové situace, rozlišovat znaky, detaily, geometrické tvary, chápat některé matematické pojmy.

Děti byly důsledně vedeny k tomu, aby uměly respektovat předem domluvená pravidla, dokázaly se ovládnout a elementárně regulovat své chování. Ve hrách i řízených činnostech se učily uplatňovat společenská pravidla, vyjednávat, kooperovat, dohodnout se, ustoupit, prosadit svůj názor, zařadit se do skupiny vrstevníků. V průběhu řízených a následně i spontánních aktivit se děti v rámci rozvoje informační gramotnosti učily vyhledávat a třídit informace z knih a encyklopedií. Poznatky z těchto činností následně děti využívaly ve hrách i v pracovních a výtvarných aktivitách. Prostřednictvím aktivního vnímání estetických podnětů byly děti často motivovány k vlastním tvořivým činnostem výtvarným (kreslení, malování, práce s hlínou a přírodními materiály, konstruování trojrozměrných objektů), hudebním (zpěv, rytmizace s využitím hudebních nástrojů, hudebně-pohybové aktivity) či literárně-dramatickým (recitace, reprodukce a dramatisace příběhů a pohádek).

Hospitované hodiny na prvním stupni měly jasně stanovený cíl, který se zaměřoval nejen na znalosti a dovednosti, ale částečně i na tvorbu postojů. Ve všech hospitovaných hodinách vládla příznivá pracovní atmosféra, založená na empatickém přístupu vyučujících k žákům a bezproblémové komunikaci. Hodiny se vyznačovaly pestrostí využívaných metod a aktivním přístupem žáků. Při výuce bylo často využíváno motivace prostřednictvím návaznosti učiva na praktické životní situace. Frontální výuka byla vhodně doplňovaná samostatnou a skupinovou prací žáků. V hodinách byla pozorována vnitřní diferenciací, která reagovala na aktuální schopnosti jednotlivých žáků. Byl vytvářen dostatečný prostor k seberealizaci, k vyjádření vlastního názoru a hledání řešení. Výuka byla prokládána relaxačními chvílkami. Názornost výuky byla podporována řadou didaktických pomůcek (lístečky, kartičky) a podpůrných učebních textů. V některých hodinách byl pozorován rozvoj kritického myšlení žáků. V průběhu hodin byla žákům poskytována zpětná vazba. Závěrečné shrnutí dosažení cíle hodiny a hodnocení práce žáků bylo zařazováno nepravidelně.

Převažující frontální výuka na druhém stupni byla většinou vhodně doplňována skupinovou, samostatnou a prací ve dvojicích s cílem zapojit žáky aktivně do výuky. Žáci pracovali většinou se zájmem, využívali možnosti doplňovat výklad učitele vlastními zkušenostmi a v případě nejasností klást otázky. Často byly jako motivace uváděny vztahy učiva k praktickému životu a ostatním předmětům. V některých hodinách vyučující vhodně využívali práci s chybou. Pozitivně se na kvalitě vzdělávání žáků se speciálními

vzdělávacími potřebami projevila práce asistenta pedagoga. Uplatnění podpůrných opatření prvního a druhého stupně a práce s nadanými žáky však byla v hospitovaných hodinách pozorována jen omezeně. Ve výuce docházelo k nedostatečnému zařazení diferenciací činností. Didaktická a výpočetní technika byla učiteli využívána jen výjimečně, žáci ji při výuce nepoužívali. Názornost výuky byla výrazně podporována užitím různých pomůcek v podobě slovníků, obrazů, modelů, laboratorních přístrojů atd. Čtenářská gramotnost byla podporována pracovními listy. V některých hodinách bylo sledováno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Závěrečné hodnocení dosažení stanoveného cíle hodiny bylo v některých hodinách spíše formální.

Sledované hodiny hudební a výtvarné výchovy na prvním i druhém stupni vykazovaly pestré užití metod a forem práce. Hojně byly využívány pomůcky, které rozvíjely kreativitu žáků. Účelné bylo propojení teoretické a praktické výuky. Ve třídách vládla velice přátelská atmosféra mezi vyučujícími a žáky, kteří se aktivně zapojovali do výuky.

Účelně se na kvalitě výuky žáků s čtvrtým až pátým stupněm podpůrných opatření projevila práce dalších pedagogických pracovníků a asistentek pedagoga. Při práci s těmito žáky bylo využíváno doporučených pomůcek a metod. Žákům byla věnována individuální péče a citlivým přístupem byli vedeni k žádoucím činnostem ve výuce.

Zájmové vzdělávání nabídkou aktivit vhodně navazuje na základní vzdělávání. Nenásilně a vhodně byla začleněna i environmentální výchova. K činnostem jsou žáci vhodně motivováni a vedeni ke vzájemné kooperaci a porozumění. Žáci jsou podporováni v rozvoji jejich nadání a ve specifických schopnostech.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelky mateřské školy provádějí evaluační činnost týdenních činností i integrovaných tematických bloků. Mateřská škola má vytvořený funkční systém zjišťování, sledování a vyhodnocování pokroků jednotlivých dětí. Učitelky zaznamenávají výsledky vzdělávání ze všech oblastí rozvoje, popisují věkové a individuální zvláštnosti dětí, sledují vývojovou kresbu, rozvoj grafomotoriky. Zlepšující se výsledky vzdělávání dětí s logopedickými vadami a speciálními vzdělávacími potřebami jsou odrazem kvalitní, funkční a systematické diagnostiky, kterou pečlivě učitelky vedou. Diagnostické záznamy tvoří ucelené speciálně pedagogické portfolio jednotlivých dětí. Výsledky vzdělávání, které se vztahují k rozvoji učení a řešení problémů i komunikativních, sociálních a činnostních kompetencí, odpovídají požadavkům školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Nejmladší děti se úspěšně začínaly učit přijímání a respektování druhých především nápodobou chování učitelek a starších dětí. Škole se dařilo plnit stanovené cíle v oblasti Dítě a svět. Děti měly velice dobré poznatky o přírodě a životním prostředí. Mateřská škola má velmi dobré výsledky v oblasti předmatematické gramotnosti. Většina dětí plnících povinné předškolní vzdělávání se výborně orientovala na ploše i v prostoru a dovedla využívat získané vědomosti v praktických činnostech (ve hrách, při konstruování, v pracovních listech). Starší děti dovedly během sledovaných aktivit určit a pojmenovat vlastnosti předmětů, třídít je do skupin dle předem daných kritérií a porovnávat je navzájem. V rámci rozvíjení předčtenářské gramotnosti uměly tyto děti stručně popsat a graficky znázornit část a celek, většinou chápaly symetrii a zvládaly dokreslit druhou polovinu jednoduchého obrázku. Současně rozlišovaly některé jednoduché obrazce a symboly, aktivně poslouchaly čtený příběh, následně jej uměly převyprávět.

Výsledky vzdělávání žáků v základní škole jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady, provozních poradách širšího vedení a v předmětových komisích. Jsou přijímána opatření, jejichž dopad na vzdělávání žáků není vždy důsledně kontrolován.

Interní testování je prováděno obvyklým čtvrtletním testováním. Žáci jsou s výsledky seznamováni, negativní výsledky jsou s žáky konzultovány, mají možnost napsat si test znovu. Přechod mezi prvním a druhým stupněm základního vzdělávání je rovněž podporován adaptačními aktivitami, např. se jedná o tmelení kolektivu ve formě společenských her.

V externím testování ve školním roce 2017/2018, které se týkalo sociální gramotnosti 9. ročníků, dosáhla škola podprůměrného hodnocení. Ve školním roce 2018/2019 proběhlo testování 3. ročníků v oblasti českého jazyka, v němž škola dosáhla průměrných výsledků v celorepublikovém srovnání. Byla přijata opatření, pedagogové se více zaměřují na problematiku jevy.

Ve školním roce 2018/2019 byla škola úspěšně reprezentována žáky např. v soutěži Mladý spisovatel, v níž se žákyně 9. ročníku stala vítězem v II. kategorii. V Dějepisném soutěžení bylo získáno 3. místo mezi žáky 8. a 9. ročníků základních škol a jim odpovídajícím ročníkům víceletých gymnázií. Škola je dlouhodobě zapojena do mezinárodního vzdělávacího programu Ekoškola, do něhož se žáci efektivně zapojují a rozvíjí své environmentální vzdělávání.

Zvláštní pozornost je věnována žákům s podpůrnými opatřeními čtvrtého až pátého stupně, kde škola úspěšně využívá dalších pedagogických pracovníků a asistentů pedagoga. Individuální péče je věnována nejen vzdělávání, ale i rozvoji a podpoře sociálních vazeb v kolektivu. Pedagogové upevňují základní znalosti a dovednosti žáků. Pracovníci školního poradenského pracoviště systematicky komunikují se zákonnými zástupci.

Školní poradenské pracoviště účelně zajišťuje kariérní poradenství. Zvýšená pozornost je věnována možnostem uplatnění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Otázky volby povolání jsou zapracovány i do učebních osnov některých předmětů.

Školní poradenské pracoviště věnuje mimořádnou pozornost prevenci a řešení problémů rizikového chování žáků. Ve spolupráci s třídními učiteli jsou do výuky pravidelně zařazovány programy primární prevence s cílem podpoření zdravého třídního klimatu, témata primární prevence jsou zapracována v učebních osnovách některých předmětů, žákům je nabízena řada volnočasových aktivit, pravidelně jsou organizovány besedy s městskou policií, záchrannou službou a odborníky v oblasti šikany. Využívána je i schránka důvěry. Výsledkem primární prevence je minimalizace rizikového chování žáků a odstranění neomluvené absence.

Úspěšně je realizována i strategie prevence školní neúspěšnosti. Školní poradenské pracoviště systematicky sleduje výsledky vzdělávání žáků a v případě problémů je neprodleně řeší. Využíván je zejména individuální přístup, úprava metod výuky, konzultace s výchovným poradcem a doučování. V případě potřeby je využíván i plán pedagogické podpory. Výsledkem je minimální počet neprospívajících žáků.

Výsledky práce zájmového vzdělávání jsou účelně a ve velkém rozsahu prezentovány v areálu školy. Těsná spolupráce se školou pozitivně přispívá k výchovnému působení a rozvoji vztahů mezi žáky a efektivnímu předcházení jejich školní neúspěšnosti a rizikového chování při přechodu z prvního na druhý stupeň základní školy. Schopnosti žáků jsou rozvíjeny pomocí široké nabídky kroužků, např. se jedná o logické hry, keramiku či šachy.

Závěry

Vývoj školy

- rekonstrukce mateřské školy zkvalitňující její zázemí
- rekonstrukce cvičné kuchyně a větší prostory pro keramickou dílnu včetně vybavení zvyšující názornost výuky

Silné stránky

- velmi dobrá úroveň diferenciací a individualizace vzdělávání v mateřské škole s respektováním zejména specifík práce s dvouletými dětmi a nejstaršími dětmi plnícími povinné předškolní vzdělávání
- využívání účinných prostředků a metod při vytváření a upevňování sociálních, estetických, přírodovědných, předčtenářských a předmatematických dovedností dětí
- účinný a empatický způsob práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s podpůrnými opatřeními čtvrtého až pátého stupně
- účinně nastavený systém práce s neprospívajícími žáky
- široké spektrum školních a mimoškolních aktivit zájmového vzdělávání účelně a systematicky podporuje rozvoj kompetencí, nadání a specifických zájmů žáků

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nedostatečné využívání diferenciací činností ve výuce na druhém stupni základní školy
- nízká míra využívání didaktické a výpočetní techniky ve výuce na druhém stupni základní školy ovlivňující názornost výuky

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- účelně diferenciovat výuku na druhém stupni základní školy

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Pojd' si s námi zazpívat, kdo si zpívá, má svět rád, ze dne 1. 9. 2017
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola porozumění, ze dne 1. 9. 2016

3. Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole a mateřské škole Čáslavice, ze dne 3. 9. 2019
4. Týdenní vzdělávací plány mateřské školy, školní rok 2019/2020
5. Hodnocení integrovaných bloků ve školním roce 2019/2020
6. Přehled o individuální výchově dítěte školní rok 2019/2020
7. Koncepce rozvoje Základní školy a mateřské školy Čáslavice 2017–2022
8. Vlastní hodnocení mateřské školy ve školním roce 2018/2019
9. Třídní knihy mateřské školy ve školním roce 2019/2020
10. Školní řád mateřské školy, s platností od 1. 6. 2019, s účinností od 1. 9. 2019
11. Přehled akcí pořádaných mateřskou školou
12. Záznam z hospitací v mateřské škole ve školním roce 2019/2020
13. Seznam dětí mateřské školy ve školním roce 2019/2020
14. Evidenční listy dětí
15. Portfolia dětí v mateřské škole
16. Školní matrika mateřské školy ve školním roce 2019/2020
17. Kritéria pro hodnocení a sebehodnocení pedagogických pracovníků na Základní škole Čáslavice
18. Zápisy z třídních schůzek mateřské školy
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2019/2020, ze dne 1. 9. 2019
20. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, aktualizace 1. 2. 2020
21. Školní řád, s platností od 1. 6. 2019, s účinností od 1. 9. 2019
22. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s platností od 1. 6. 2019, s účinností od 1. 9. 2019
23. Školní matrika v písemné a elektronické podobě
24. Zápisy z porad vedoucích pracovníků, ve školním roce 2019/2020, ze dne 5. 11. 2019
25. Zápisy z pedagogických rad, ve školním roce 2019/2020 (5. 11. 2019 – seznámení s řády)
26. Rozvrh hodin ve školním roce 2019/2020
27. Třídní knihy ZŠ, ve školním roce 2019/2020
28. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, ve školním roce 2019/2020
29. Přihlášky a zápisní lístky do školní družiny, pro školní rok 2019/2020
30. EKOŠKOLA 2018/2019, 2019/2020
31. Výroční zpráva 2018-2019
32. Dokumentace školního poradenského pracoviště
33. Nabídka kroužků na školní rok 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina,

Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Andrea Zadinová v. r.

Mgr. Marie Nováková, školní inspektorka

Mgr. Marie Nováková v. r.

Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice

Bc. Renáta Hánová v. r.

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor

PhDr. Mgr. Milan Matějů v. r.

Mgr. Stanislav Novotný, osoba přizvaná

Mgr. Stanislav Novotný v. r.

V Havlíčkově Brodě 5. 3. 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petr Blecha
ředitel školy

Mgr. Petr Blecha v. r.

V Čáslavicích 6. 3. 2020